ZPRÁVY ZAHRANIČNÉ.

TELEGRAFICKÉ.

Čtyry osoby, jež podílely se na dynamitových atentátech v Rakovníce v Čechách v měsících prosinci a lednu, byly před soudem vinnými uznány a na delší dobu do žaláře odsouzeny.

Stávka horníků v krajině pobílé Olomouce šíří se rychle. Přes 3000 dělníků složilo již práci a počet jich světlaje se každou hodinou. Stávka nabývá hrozivé tvářnosti a panují obavy, že dojde k vážným nepokojům. V Olomouci stojí pohotově dva prapory pěchoty, aby vytrhly proti stávkářům, kdyby se strhly nepokoje.

V polské Ostravě došlo k osudné srážce mezi stávkujícími uhlokopy a četníky. V krajině té je mnoho tisíc uhlokopů na stávku a minulou středu přišel ozbrojený zástup stávkujících k uhlodolu, aby vyhnal dělníky tu pracující. Však vchody k uhlodolu byly obsazeny gendarmy a zástup varován byl těmito, aby se rozešel. Na místě toho však počalo ze zástupu létati kamení na četnictvo a několik četníků bylo zraněno. Konečně vůdcové zástupu učinili útok na četnictvo, chtíce je z míst, jež zaujímalo vytlačiti. Četníci opět varovali zástup, aby upustil od násilností a když neuposlechl, bylo do zástupu střeleno. Devět osob bylo zabito a dvacet raněno. Zástup rozprchl se pak na všechny strany s výhrůžkou, že vrátí se u větší síle a pomstí smrt svých druhů. Četnictvo bylo sesíleno a doufá se, že nebude dalších výtržností.

Uhlokopové v Ostravě, kteří při útoku na uhlodol četníky obsazený byli zastřeleni, pohřbeni byli ve čtvrtek ráno za svítání. Rakve donesli na hřbitov vojíni a všech 9 dělníků pohřbeno do společného hrobu. — Roztrpčení soudruzi zabitých obklopovali hřbitov, který byl obsazen vojenskou stráží. — V poslanecké sněmovně ve Vídni učiněn ku vládě dotaz ohledně událostí v Ostravě a tvrzeno, že někteří ze zabitých střeleni byli do zad a nemohli tudíž býti útočníky. Ministr vnitra Bacquehem dovozoval, že četnictvo jednalo v sebeobraně a sněmovna odhlasovala důvěru vládě 162 proti 83 hlasům. — Stávka uhlokopů rozšířila se na doly Rothschildovy a hr. Larrische a v Polské Ostravě na důl Eugenův.

Ve Vídni udála se truchlivá událost minulé soboty. Chudá vdova jménem Jeřábková měla dvě dítky, hocha 11 a děvče 9 roků staré. Musila pracovati těžce, aby dítky a sebe uživila. Dítky měly s matkou útrpnost a aby zbavily ji břemene, jakým jí byly, spáchaly samovraždu, skočivše společně s mostu do Dunaje. — V neděli odbývána byla dělnická schůze, v které řečníci mluvili příliš ostře a schůze byla rozpuštěna. Však přítomní zdráhali se rozejíti a došlo k srážce mezi policií a lidem.

Ve Vídni rozehnána byla policií schůze stávkujících stavebních dělníků, na níž se podílelo přes 2000 účastníků. Druhého dne na to zbili stávkaři do práce jdoucí dělníky na Bürgerplatzu. Policie zakročila tasenými šavlemi a zatkla mnoho výtržníků.

Císař František Josef se svou družinou přítomen bude manévrům německého vojska.

Ministerstvo Windischgraetzovo nalézá se na pokraji pádu a již, již klesalo, kdyby mu hr. Hohenwart nebyl podal ruky pomocné. Hohenwartův klub vypověděl koalici poslušnost, předseda jeho se poděkoval a teprve když členové klubu přislíbili ještě pro tentokrát vládu podporovati, Hohenwart znovu předsednictví se ujal. Zajímavou jest zpráva, že za nástupce Windischgraetzova naznačuje se hrabě Taaffe, jenž by cestou administrativní bez parlamentu svou volební opravu provedl a pak teprve sněmovnou vzešlou na základě této, dodatečně, by si ji potvrditi nechal. Otec prý zdílí tytéž úmysly.

V horní sněmovně uherské zahájena byla debata o předloze zákona o občanském sňatku. Kardinál arcibiskup Vaszary, primas uherský, měl řeč, v níž pravil, že členové tabule, kteří budou hlasovati proti předloze, nedopustí se nijaké spronevěry proti své vlasti a zachovají věrnost vůči církvi. Ministr spravedlnosti odpovídal k tomu, že v zákonodárství, v němž se jedná o občanské záležitosti, stát je suverenním a tudíž také v otázce civilního sňatku.

Uherská sněmovna zamítla většinou 21 hlasů předlohu o zavedení závazných civilních sňatků v Uhrách. Očekává se, že ministerstvo Wekerlovo následkem této porážky podá resignaci.

V Solnoku v Sedmihradsku souzeno bylo 23 Rumunů pro velezrádu. Občanstvo s nimi sympathisuje a působí denně výtržnosti.

Z Petrohradu sděluje se londýnskému Standardu, že nedávno bylo množství osob zatčeno na základě odhalení rozsáhlého spiknutí, jehož členové nazývají se "přáteli politické svobody." Má se za to, že zatčeno bylo několik set osob, mezi těmi několik úředníků. Paní Kernajetská, modistka a několik jejích dělnic bylo rovněž zatčeno na podezření, že měly spojení se svrchu zmíněným spolkem. Při prohlídce domovní a osobní byly ženštiny ty policií donuceny svléci ze sebe i ten nejspodnější kus oděvu. Krom 40 studentů, kteří tam do čtvrtka na podezření z nihilismu byli zatčeni, stihl tentýž osud také některé studenty v Moskvě, Tveru a Smolensku. V Moskvě zabaven byl také tiskařský lis, jehož studenti používali k tisknutí nihilistických letáků. V zatýkání se pokračuje; v neděli zatčeno bylo opět 100 osob.

Alice Hessenská, kterou její příbuzenstvo, sedící téměř na všech trůnech Evropy, vpašovalo do carské rodiny, bude nyní pravoslavným knězem, otcem Jonyševem převrácena na víru pravoslavnou a na křtu obdrží jméno Marie nebo Helena. Svatba její v carevičem se bude odbývati v listopadu neb lednu.

V Ruském Polsku v městě Grajeně došlo k proti židovským demonstracím. Zástupy dělníků vyplenily domy i krámy židovské. Vojsko po prudkém boji rozehnalo lid. 4 dělníci zůstali na místě mrtví a asi 100 jich je raněno.

V Orleansu ve Francii pořádána velikolepá slavnost na počest panny Orleanské, která roku 1429 vysvobodila Orleans z rukou obléhajících Angličanů.

V Paříži nalezla policie v pátek večer opět dvě pumy na ulici a zásobu dynamitu v jednom domě v předměstí Pantinu. V noci pak udál se výbuch pumy u příbytku továrníka Massona. Mimo poškození budovy nestalo se žádné neštěstí.

Liberální strana v Anglii počíná prý se trhati. Proti rozpočtu budou prý hlasovati Parnellité a několik liberálů, tak že nebude většina pro rozpočet větší než asi devět hlasů.

Na anglickém křižáku Galatea v Edinburghu, udál se při střelbě na uvítání německé škadrony výbuch, kterým dva důstojníci byli zabiti.

Manželka odsouzeného v Londýně anarchisty Francesco Polti zemřela po tam porodu.

V Německu vyhořela ves Gataw blíže Špandavy. Císař sám velel špandavskému hasičstvu. Avšak přes jeho komando zničena byla ves do základů.

Vláda německá hodlá vyslati na Samoánské ostrovy větší počet lodí a některé z nich již prý rozkazy obdržely. Co náš moudrý zahraniční ministr Gresham zavrhuje, po tom Německo rozeptává náruč.

V Berlíně zatčen byl Amerikán koňař Robert V. Knoche, který štěstí se tam dostihů a svého běhouna Bethel, který již v Americe mnohou sázku vyhrál, vydával za zcela jiného koně, neovládaného pouzdra běhouna, čímž ovšem nad jinými vítězil a vyhrával.

V Nizozemsku sestavena nová ministerstvo.

Ve Bulharsku odsouzeno bylo 61 socialistů a anarchistů pro shlukování se sbití italských dělníků a uloženy jim tresty od 8 dnů do 1½ roku. — *V Berně* zatčen byl český socialista Dědek.

Bohaté zlatodoly byly prý objeveny v Austrálii a sice jedny v západní Austrálii a druhé v Novém j. Walesu. Převějí odděleny jsou od ostatního světa pustinou 200 mil širokou a nalezá se tam voda slaná. Asi 20.000 lidí nalezá se na cestě tam.

Velké zemětřesení oznámeno je z Venezuely v jižní Americe, které událo se tam dne 28. dubna o jedenácté hodině v noci. Města Meridda, Enido, Lagunilas, Chiguara a San Juan nalezající se v severozápadní části republiky pobřeží Andes byla skoro úplně zničena a mnoho lidí prý zahynulo. Počet zahynulých udává se na neuvěřitelné množství, 10,000 osob.

V Římě zavraždil mladík jménem Venzi, náležející k jedné z nejaristokratičtějších rodin, svojí snoubenku, dceru Sign. Liberatiho. Učinil prý tak ze žárlivosti.

V republice San Salvador jest revoluce v plném proudu. Vláda telegrafuje že vyhrála a povstalci zpívají taktéž.

Peixoto, president republiky brazilské, zrušil diplomatické spojení s Portugalskem, z té příčiny, že válečné lodě portugalské přijaly do ochrany povstalce a zdráhaly se je vydat. Povstaneli z toho válka, dlužno vyčkati.

---

* E. A. Goodnow, bývalý předseda První Národní banky ve Worcester, Mass., daroval v těchto dnech $10,000 Druryově koleji ve Springfieldu, Mo., za účelem zbudování ještě jedné budovy kolejní.

Po leta trpěl jsem nezáživností. Teprvé když jsem dr. Augusta Königa Hamburských kapek použil, dostavilo se ulechčení a konečně byl jsem úplně uzdraven. — A. Zeller, Fieldsborough, N. J. — Cena 50 ctů. lahev.

Onen $50.000ový lis, tisknoucí vícero barvami najednou, vlastněný chicagským "Inter-Ocean," využitkováván jest časopisem tím zvláštním a užitečným způsobem. Tiskne se totiž na něm "Malý časopis pro malé lidi," se čtyřmi barevnými stránkami a od 29. dubna vychází v něm zvláště pro dítky psaná povídka od chicagského žurnalisty Sam Clovera. Zvláštností povídky té jest, že název vyvolen býti má teprvé po jejím dojití a sice chicagskými školními dětmi. Toto, zároveň s hudební přílohou, pravou to novinkou, činí nedělní Inter-Ocean tím nejzajímavějším a nejvítanějším hostem v každé rodině.

Do St. Joseph, Mo.

Našim p. odběratelům a všem ct. krajanům vůbec oznamujeme, že chvalně známý rodák p. *Fr. Zeman* 1216 již. 11. ul. jest oprávněným naším zástupcem k vyřizování jakéhokoliv obchodu nás se týkajícího.

Vyd. dr. Pokroku Západu.

Zprávy z Čech.

(Viz našeho vlastního dopisovatele.)

XXI. v Praze 12. dubna 1894.

Několik stručných vět. — Osobní ustanovení. Volí Mladočechové. Grégr a Polák. Vášeň osobní. Hampejz, Sedlačková a Starobní Ouvon na trhu. Kdežto zase na Lounsku. Příběh "pole jim kůň" dělá. Psychická cvičení o dynamitu Bohumínském. České listy na Vídeňské radě. Rudého Kvatera. Výlety v Hradci za Macerát. Novinářský a osobní literární rejdy. Obrazy z cizí svobody. Prostředek nejrychlejšího mravního pokroku v Praze. Blamáž. — Rozhled v národním kruhu. Conclusion.

Několik stručných vět. Věrni své žurnalistické povinnosti, z kterou v právě činu vždy objasňujeme události v Čechách sběhlé, musíme i tentokráte vrátiti se k listům posledním a mnohé z nich opět přezkoušeti, nikoli z vlastní vůle, ale pro potřebu, která se naskytla tendenčním zkreslováním zpráv o událostech posledně na rajcheráta ve Vídni sběhlých. Víme, že i za moře k vám dolétly záměrně zmršťované bulletiny a proto, abyste i v jejich kalu a v jejich sočení jasně viděli, píšeme tyto řádky. — Den co den staročeská žurnalistika píše o rozkladu v "Mladočeském táboře", na na konec, aby dovršila svou nestoudnou prahanost, píše i o tom, že hlouček poslanců v české delegaci zavazuje se o vyloučení posl. Ed. Grégra a Vašatého z klubu svého; že císař v rozmluvě s polským poslancem Gnievoszem vyslovil nad jednáním Grégra a Vašatého, totiž nad jejich řečmi svou nelibost, že 15 poslanců polských vyzvalo Grégra na souboj atd. Abychom krátce, než k věci samé přikročíme, o těchto zprávách se vyjadřili, toť vězte předem, že jsou jediným pásmem lží, vymyšlených na zostouzení české delegace. — Je hnusno obírati se tak nízkými útoky, leč my odbudeme je přece, neboť v našem mlčení snadno by mnohý hledal zatajování a zakrývání pravdy. Proto znovu ohřejme co jsme již referovali.

Ozvěna radikálních Mladočeských řečí na říšské radě ze dne 10. a 11. dubna jeví se v několika směrech. Povídačky o posl. Gnievoszovi a jeho rozmluvě s císařem vyvrátil *sám* posl. Gnievosz, zaslav všem vídeňským listům opravu, v níž tvrzení to prohlašuje za *nepravdu*. Tím odbýváme tedy i my jednu lež. K ostatním ale přihlédněme. Listy české delegaci nepřátelské, koaliční, totiž německo-židovské, židovsko-maďaronské, šlechtické a staročeské udělaly z řečí mladočeských tři aféry, které my tuto poctivě rozebíráme.

Aféra *Grégrova s Poláky*, stala prý se hlavně pro větu, které dr. Grégr užil ve své řeči o disposičním fondu praviv, že Poláci provozují politiku kšeftovní pod heslem: 'Nie honorovo, ale zdrávo!' Tím prý Grégr urazil Poláky, z těchto 15 vyzvalo jej na souboj a jiní nutili jej k odvolání. — Nuže, promluvme si o věci. Ale, aby nikdo neřekl, že děláme Grégrovi doktora, mimo to, že tuto prohlašujeme, že dr. Grégr veřejně vše toto povídání prohlásil za lež, a že i polské listy prohlášení otiskly, nepromluvíme ani slova více k jeho obraně, ale necháme mluviti tisk cizí, polský. Tomu, protože věc Polákům se týče dojista uvěřiti každý musí. Nuže čtěmež:

Ve článku "spor česko-polský" nadepsaném "Kurjer Lwowski" píše: Dny 10. a 11. t. m. Vídeň, stolice rakouská, viděla zápas mezi representanty dvou slovanských národů a dodejmež — bratrských, neboť je pojí tytéž tradice dějinné, totéž náboženství, tytéž ideály budoucnosti jejich vlastí, tedy podobnost bolu i útisku. Čeští i polští poslanci — k radosti těch, kdož vůči národům, nemajícím samostatného bytu národního, řídí se zásadou "divide et impera" — vstoupli do války v areně parlamentní a válka ta následkem morální slabosti poslanců polských přibrala téměř ráz osobní. My jsme nikdy nebyli přátelé politiků českých, i když byli ve spojenství s kolegy polskými, také dnes jsme se nezmýlili, že to však konservativní tisk v své obrannosti z "rakouského panslavismu" učinil skok do tábora Palackého a zářivě drze tupí vše, co liší se od Čechův a jich legislativních zástupců, nebudí obecné politiky většiny polského kola, ani ze stanoviska bývalé české politiky této většiny, nebudí posuzovati parlamentní i privátní spor česko-polský, ale ze stanoviska objektivního. Co původem tohoto smutného sporu? Dr. Grégr charakterisoval delegaci polskou na radě říšské. Ani jediným slovem neubližil šlechtě polské, ani jediným slovem neubližil národu polskému, jako takému. Ovšem obírala se sympatie pro lid polský, který dle domněnky řečníka trpí pod panstvím "oficiálních" Poláků, pod vládou kterých. Taková representace haličská, dle Grégra, je zřízena pro hodnosti, pro materiální výhody. Zda poslanec Grégr věrně charakterisoval politiku většiny kola, to dovede oceniti každý, kdo jasně vidí.... My s celým důrazem pravíme, že vystoupení poslanců polských nesmí a nemůže přikládati se jakýkoliv znak skeptické národní. Posl. dr. Grégr zastupuje poslance z Haliče, nezobrazuje ani šlechty, ani národu polského a toho chceme aby pamětliva byla veřejnost polská, odsouzíc té avantury, jež se stala potom, neboť i veřejnost polská není stejného smýšlení, co se politiky polského kola týká. —

Při té příležitosti podotýkáme, že polské listy — ani "Czas" a "Gazeta Narodowa" nevyjímaje — zcela loyálně a o své vůli otiskují zaslánou dra. Edv. Grégra, jak publikováno bylo v "Nár. Listech", kterým vyvrácené a překroucené zprávy uvedeny jsou na pravou míru. —

Srozumitelná to odpověď. Zdali pak není *z lůna polského* to skvělé potvrzení *všeho*, co náš "Pok. Záp." o Polácích psal, co my referovali o *pravém* polském poselstvu, o jeho s národem polským totožnosti? —

Po tak jasné odpovědi polské k afféře Grégrově, je tušíme zbytečno ještě dokládat, že polsko-české styky *ne s poslanci*, ale *s lidem* polským neutrpěly tedy Grégrovou řečí po hromu, naopak, že získaly! Dovíme se toho i z dalšího citátu. —

Afféra Vašatý contra Hompesch vznikla při řeči Vašatého proti položce: "císařský dvůr." Vytýká se Vašatému, že mluvil proti výdajům na císařův dvůr, což prý před tím nikdy se nestalo, že dotekl se tím osoby císařovy, že rozrušil i lojální poslance, tak že jeden z nich odvážil se v rozhorlení (!!!) K pokořujícímu výroku na českou delegaci zvoláním "Ven!" — No, tato afféra dokazuje nejlíp, jak pozadu v politice jsou strany a žurnály, které takto píší. V každé rozpočtové debatě Německé; italské, uherské atd. mluví se *proti* položkám na dvůr, mluví se tak na celém světě, ale nikomu nikdy nenapadlo řečníky "proti" jmenovati velezrádci.... Nám naopak tohle to podezřelé loyalisování je odporné neboť není v něm upřímnosti, ale pokrytectví. Uhři tváří se naproti nám loyální a nadávají dnes Vašatému, ale dlouho-li to, co oplakávali rebella Košuta, co pro něho chtěli táhnout na hrad Peštský—dlouho-li to, co Němci hrozili oposicí, až se okna Vídeňského hradu budou otřásat? A dnes tito čtvouni laji českému poslanci, že tlumočil přání svého lidu, aby císař dal se králem korunovat, aby občas bydlel na Hradčanech. Bídní farisejci, podobáte se celému onomu prušáckému Poláku a poslanci (ubohý lid, který zastupuje), jenž bezpochyby v opilosti vodkou řval jako v hospodě, na věcné Vašatého připomínky: "Ven!"

Tento poslanec Hompesch zaslou-